

beleef de natuur!

Groei mee met je boom

Een midden- en bovenbouwproject van het IVN Veldhoven Eindhoven Vessem najaar 2015

- Doelgroep:** Midden- en bovenbouw basisonderwijs: groep 5-8
Jaargetijde: Herfst, winter, lente en een stukje zomer.
Plaats: Bij school, in een park, in een bos
Doel: Ontdekken dat er veel leven zit in een boom
Nevendoel: Leren omgaan met meetapparatuur en met zoekkaarten
Materiaal: Voor dit project hebben we een kist gevuld met materialen, die geleend kunnen worden bij: Hetty Fokkens tel. 2543077

Veel plezier
werkgroep Scholenwerk IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

Projectbeschrijving

1. Organisatie

- Kies een gebied met één of meerdere bomen, dichtbij school. Het is ook fijn als enkele takken met bladeren gemakkelijk te bestuderen zijn.
- Laat de kinderen per tweetal (of groepje) een boom, die hen aanspreekt, kiezen.
- Kopieer het werkblad.
- Tijdens tenminste (tenminste) één les per seizoen gaan de kinderen waarnemingen doen aan hun boom. Koppel aan deze les theorie over de seizoenen en wat er dan met een boom gebeurt (zie suggesties).
- Zet het project op een vast moment in de week op het programma. Dit stimuleert de kinderen om regelmatig even langs hun boom te lopen ook buiten schooltijd. Elke week kunnen ze hun verhalen over hun boom en zijn bewoners kwijt.

2. Inleiding

- Laat de kinderen zelf een boom zoeken die hen aanspreekt, binnen een toegewezen gebied. Zorg voor een goede verdeling van de kinderen over het gebied.
- Laat de kinderen de boom op naam brengen met behulp van de zoekkaart en het boekje.
Ook schoolgidsen of ouders kunnen hierbij helpen.
- Bekijk de materialen uit de kist en geef indien nodig instructie over het gebruik ervan.

3. Waarnemingsmoment

- Deel de werkbladen uit. Kies één opdracht die past bij het seizoen.
- Ga een volgende keer verder. Zorg ervoor dat de kinderen de boom als hun eigen boom gaan beschouwen. Laat ze de boom en details ervan ook tekenen of foto's per seizoen maken, enz.
- Op school kan in het documentatiecentrum en op de computer naar meer gegevens over de boom gezocht worden.
- Tijdens één van de waarnemingsmomenten gebruik je de kist met materialen. Zorg dat na afloop alles weer compleet is.

Het blad met de tekening van de eik geeft mogelijk nieuwe ideeën.

4. Verwerking

Op school verzamelen de kinderen alle waarnemingen en leuke anekdotes over hun eigen boom. Je kunt hiervoor gebruik maken van het paspoortwerkblad. Maak er een A4 boekje van.

Bijgevoegd is een kringloopspel. In dit geval is het een kringloop die zich voor kan doen op de eik. Maak wel duidelijk dat op elke boomsoort een andere kringloop kan plaatsvinden, afhankelijk van de dieren die erop leven. Laat de kinderen het spel spelen. Mogelijk kunnen ze ook een kringloopspel maken van hun eigen boom (dit is wel moeilijk).

5. Suggesties per seizoen

Herfst

- Bladkleur
- Gallen
- Vraatsporen
- Zaden en vruchten (zaadverspreiding)
- Tijdstip van bladval
- Vallen alle bladeren in korte tijd, of blijft een deel aan de boom zitten?
- Staan er paddenstoelen onder jouw boom?
- Groeien er andere planten onder jouw boom?
- Verzamel afgevallen bladeren en droog ze in de klas
- Verzamel afgevallen vruchten en zaden van de boom
- Verzamel een afgevallen takje

Winter

- Teken het silhouet van je boom
- Kleur en vorm van de knoppen
- Zijn er nog bladeren aan de boom en zo ja, welke kleur hebben die?
- Schat de hoogte van je boom (materiaalkist)
- Meet de dikte van je boom (materiaalkist)
- Kun je iets zeggen over de leeftijd van je boom (materiaalkist)?
- Maak een mooie schorsafdruk van je boom
- Is de schors overal hetzelfde (kijk eens onder aan de stam of helemaal bovenaan en naar de takken)?
- Maak ook een schorsafdruk van een litteken van een zijtakje
- Zie je paddenstoelen op de boomstam?

Lente

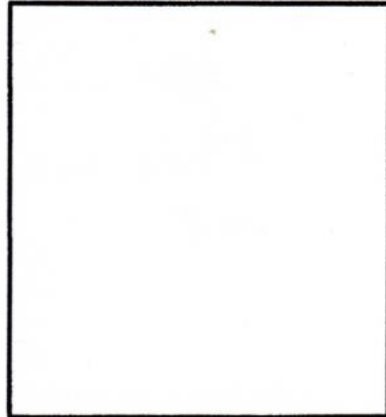
- Bloemen: zijn alle bloemen hetzelfde?
- Ontwikkeling van de knoppen
- Jonge blaadjes
- Komen eerst de blaadjes of eerst de bloemen of komen ze tegelijk?
- Zie je insecten op de bloemen?
- Zitten er vogels in je boom?. Wat doen ze.?
- Zie je nesten in je boom?
- Vind je kleine boompjes onder jouw boom (zaailingen)?
- Staan er andere planten onder jouw boom?

Zomer

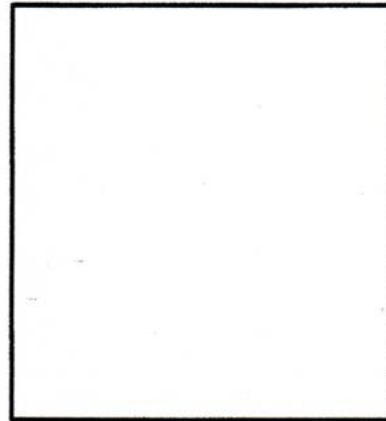
- Bladvorm
- Vruchtvorming
- Zijn er dieren die de vruchten eten?
- Kun jij de vruchten eten?
- Staan er andere planten onder jouw boom?
- Hebben die ook zaden of vruchten?

Paspoort

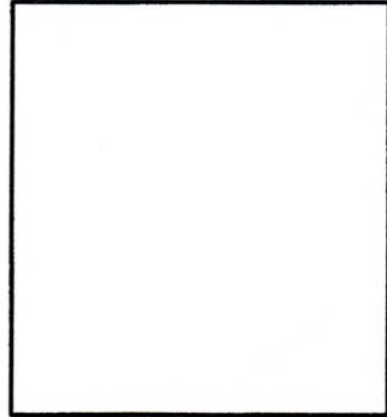
- boomsoort (neem een bomenboekje bv. Bomen leven) :
- geslacht: mannelijk
vrouwelijk
onzijdig
- leeftijd (neem een leeftijdentabel): ongeveer jaar
- standplaats (naam van het bos, gebied):
- hoogte (neem de hoogtemeter en de rolmaat): cm
- omtrek (op 1 m. hoogte, neem de rolmaat) :cm

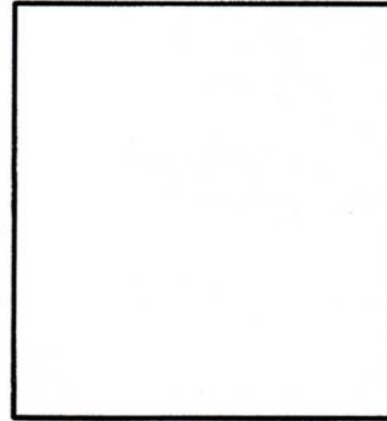
tekening totale boom

plattgrond

tekening boomblad of naalden

tekening bloem, vrucht, knop

Meetgegevens

- metingen gedaan op (datum), (tijd)uur
- windkracht (neem de tabel windsnelheid): schaalcijfer
in km/uur
- windrichting (neem het kompas):
- temperatuur (neem de thermometer): in de zon °C
in de schaduw °C

Mijn eigen boom

- geef jouw boom een naam, die bij hem past:
- schrijf op wat je zo mooi aan je boom vindt:
- mijn wens voor mijn boom is:
- staat jouw boom op een mooie plek? Wat vind je er mooi aan?
- staan er meer van dezelfde soort in de buurt? Kunnen die familie zijn? Vader, moeder, broer, zus, kind?
- bomenleed. Zie je vernielingen, beschadigingen, stormschade bij je boom? Waar? Hoe?
- Zie je vreemde dingen aan je boom of bladvraat?

Verder onderzoek

Bo(o)mvul energie

een boomonderzoek van

dierenleven:

- vogels (neem de verrekijker, sporentabel):

.....

- insecten (neem de insectenloop en het zuigpotje):

.....

- andere dieren:

.....

planten rond de boom:

- bloemen:

- grassen:

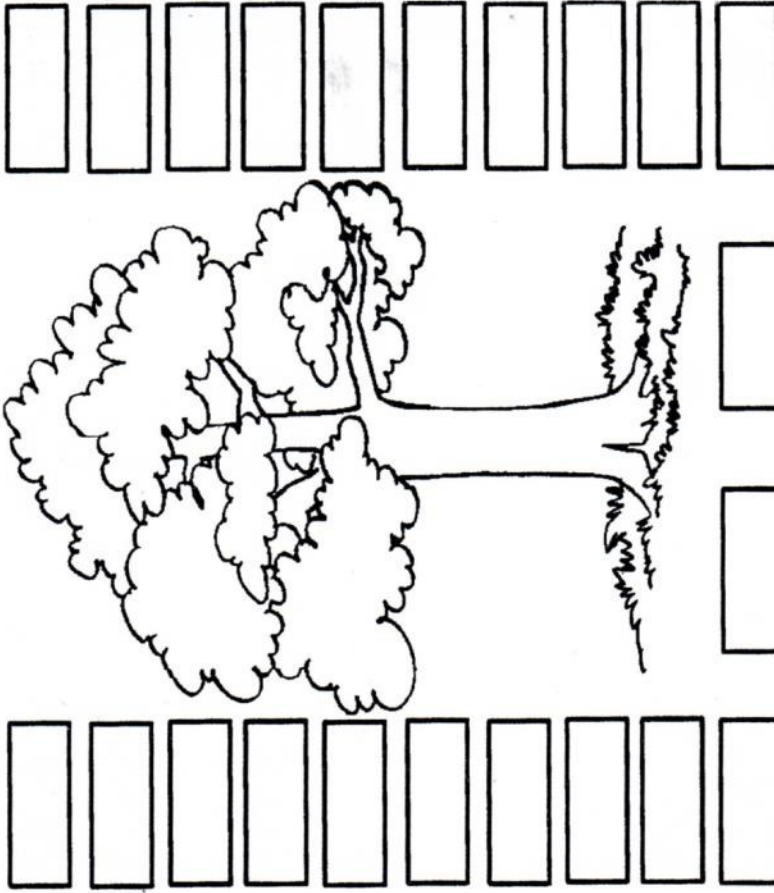
- mossen:

.....

.....

.....

bloemen, vruchten, zaden van mijn boom:

Opdracht: noteer op de etiketten de gevonden dieren en planten bij je boom. Trek lijnen naar de plek waar je ze vond.

schimmels:

